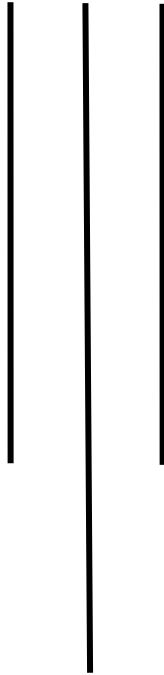

तानसेन नगरपालिका
आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट
(२०७७ साल असार १० गते)

तानसेन नगरपालिका, पाल्पा
५ नं. प्रदेश, नेपाल

गरिमामय यस सातौं नगरसभाका सदस्यज्यूहरू अतिथि तथा सञ्चारकर्मी महानुभावहरू

१. नेपाली जनताको पटक पटकको बलिदानीपूर्ण संघर्ष र विभिन्न आन्दोलनबाट मुलुकमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना भएको तथ्य अवगतै छ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तिको आन्दोलनका विभिन्न कालखण्डमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । राष्ट्रियता, राष्ट्रिय हित एवम् जनजिविका र न्यायपूर्ण संघर्षको नेतृत्व गर्नुहुने अग्रजहरूमा उच्च सम्मान प्रकट गर्दै नेपाली समाजको रुपान्तरणमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सबैको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु ।
२. नेपाल सरकारबाट लिम्पियाधुरा, लिपुलेक र कालापानी क्षेत्रको भूमिलाई समावेश गरी नेपालको राजनीतिक र प्रशासनिक नक्शा जारी भएको छ । यसमा अभूतपूर्ण राष्ट्रिय एकता देखिएको सन्दर्भमा हामी स्वाभिमानी नेपालीको शीर उच्च भएको अनुभूति गरेका छौं । हालको समस्याको समाधान कुटनीतिक वार्ताबाट अधि बढाएर नक्साअनुसार जमिन फिर्ता गर्नु पर्छ भन्ने हाम्रो मान्यता रहिआएको छ ।
३. नेपालको संविधानको भाग १७ (स्थानीय कार्यपालिका) अन्तर्गत धारा २१४ को स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार तथा भाग १९ (स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली) अन्तर्गत धारा २३० को नगरपालिकाको राजश्व र व्ययको अनुमान सम्बन्धी व्यवस्था र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को तानसेन नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट यस गरिमामय सातौं नगरसभा समक्ष पेश गर्न पाउँदा गौरवको अनुभूति गरेको छु ।
४. वर्तमान अवस्थामा नोबेल कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को विश्व महामारीका कारण मानव जाति माथि सबैभन्दा ठूलो सड्कट पैदा भई जनधनको क्षति भएको छ । महामारीबाट सेवा प्रवाह, विकास निर्माण कार्य र नियमित रुपमा सञ्चालन गर्नुपर्ने कार्यक्रम र आयोजनामा प्रत्यक्ष असर परेको छ । सेवामूलक क्षेत्र, उत्पादनमूलक क्षेत्र, उद्योग, व्यापार व्यवसाय तथा पर्यटन क्षेत्र अवरुद्ध भएका छन । उत्पादन, आपूर्ति र वितरण प्रणालीमा गम्भिर असर परेकोछ ।
५. आम नागरिकको हित र कल्याणलाई ध्यानमा राखी कोभिडको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको लागि नेपाल सरकारले गरेको बन्दाबन्दी र नागरिकहरूमा रहेको त्रासका कारण उनीहरूले आफ्ना नियमित कार्यहरू अगाडि बढाउन सकिरहेका छैनन । दैनिक रोजगारी गरी खाने श्रमिक, असक्त, जेष्ठ नागरिक र सहारा विहिनहरूको गुजारा समेत कष्टकर बनेकोछ । स्वदेशी एवं वैदेशिक रोजगारीमा संलग्न दाजुभाई, दिदी बहिनीहरू श्रम विमुख हुनुपर्ने अवस्थाको सिर्जना भएको छ ।

सभाका सदस्यज्यूहरू

६. कोभिड महामारीको नियन्त्रण, रोकथाम र उपचार तथा राहतको क्षेत्रमा नगरपालिकाबाट विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको व्यहोरा जानकारी गराउन चाहन्छु ।
७. यस अवधिमा नगरपालिका, वडा कार्यालयहरू, विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरू र सुरक्षा निकायहरूको समन्वयमा सचेतना अभियान सञ्चालन, आवश्यक स्थानमा निसंक्रमण, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा

फिबर जाँच, वाह्य मुलुकहरुबाट आएका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य परीक्षण, क्वारेन्टाइन/सामुदायिक क्वारेन्टाइन र आइसोलेशन कक्ष निर्माण तथा सञ्चालन गरिएकोछ । युनाइटेड मिसन अस्पताल तानसेन पाल्पासँग आइसोलेशन कक्ष सञ्चालन गर्न नगरपालिकाले सम्झौता गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएकोछ ।

८. कोरोना भाइरस संक्रमण, रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष सञ्चालन कार्यविधि र असङ्गठित क्षेत्रमा कार्यरत न्यून आय भएका श्रमिक वर्ग तथा असहायहरुलाई उपलब्ध गराइने राहत वितरण सम्बन्धी मापदण्ड पारित गरी ४८४३ घर परिवारलाई निशुल्क राहत र सुलभ मूल्यमा खाद्य सामग्री उपलब्ध गराइएको छ । सुत्केरीहरुलाई घरघरमा राहत पुऱ्याइएकोछ भने वडास्तरमा श्रममा आधारित राहतका योजनाहरु सञ्चालन गरिएको छ ।
९. स्वास्थ्यकर्मी, सरसफाईकर्मी र अग्रपंक्तीमा रहेर काम गर्ने जनशक्तिहरुको व्यक्तिगत सुरक्षालाई ध्यानमा राखी नगरपालिका र विभिन्न संघ संस्थाहरुबाट व्यवस्था गरिएको सुरक्षा कवच (PPE Set) लगायतका स्वास्थ्य सामग्रीहरु युनाइटेड मिशन अस्पताल, लुम्बिनी मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, पाल्पा अस्पताल, लायन्स लाकौल आँखा अस्पताल, नगरपालिका भित्रका स्वास्थ्य संस्थाहरु, नेपाल पत्रकार महासंघ लगायतका संघ संस्थाहरुलाई उपलब्ध गराइएकोछ ।
१०. महामारीको नियन्त्रण, रोकथाम र उपचारका कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी बनाउन निजी तथा गैर सरकारी संघ संस्थाहरु समेतको सहकार्यमा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिएकोछ । कोभिड संक्रमण रोकथाम तथा गरिवी न्यूनिकरणको लागि कारितास नेपालसँग सहकार्य गरिएकोछ ।

सभाका सदस्यज्यूहरु

११. कोभिड महामारीका कारण सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक पक्ष खल्बलिएको छ । हाम्रा प्राथमिकताहरु परिवर्तन भएका छन । विद्यमान आम्दानीका श्रोतहरु खुम्चिएका छन । चालु आ.व.को लागि हामीले गरेको आन्तरिक राजश्वको अनुमान करिव चालिस प्रतिशतले घटेको छ । जनताका समस्या र अपेक्षाहरु बढेका र विकास गतिविधिहरुमा असर परेको अवस्थामा कुन स्रोतबाट कसरी व्यवस्थापन गर्ने भन्ने चुनौति सिर्जना भएकोछ ।
१२. रोजागारको सिलसिलामा प्रवासमा रहेका नेपाली नागरिकहरु रोजगारी गुमाएर स्वदेश फर्किने क्रम जारी रहेकोछ । यसरी विदेशबाट फर्किएका युवाहरुको समस्यालाई बेलैमा सम्बोधन गर्न नसकिएमा सामाजिक समस्या विकराल हुने देखिन्छ ।
१३. बन्दाबन्दीबाट विद्यालय जाने साना बालबालिकाहरुलाई अध्ययनको बाटोमा ल्याउन कठिनाई उत्पन्न भएकोछ । यसबाट भविष्यमा एउटा सिङ्गो पुस्तालाई असर पर्ने देखिन्छ ।
१४. माथिका प्राथमिकताहरुलाई संवोधन गर्नु पर्ने वर्तमान अवस्थामा हाम्रा नगर गौरवका योजनाहरु लगायत नगरस्तरीय एवं वडास्तरीय योजनाहरु र अन्य विकासका कार्यक्रमहरु पुनरावलोकन गर्नुपर्ने अवस्था सिर्जना भएको छ ।

चालु आ.व. २०७६/७७ को नीति तथा कार्यक्रमको समीक्षा

१५. चालु आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ का लागि पाँचौं नगरसभाबाट स्वीकृत नीति, कार्यक्रम र बजेट तथा छैठौं नगरसभाबाट संसोधित आयोजनाहरु समेत हाल कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा रहेका छन् । विगतमा पारित नीति, योजना र बजेट कार्यान्वयनको हालसम्मको अवस्था समीक्षा गर्दा समष्टिगत योजना र कार्यक्रमहरुको उपलब्धी सामान्य रहेको छ ।

१६. नगरपालिकाका नगर गौरव, नगरस्तरीय र वडास्तरीय पूर्वाधारका योजनाहरु सम्पन्न हुने अवस्थामा छन् । बहुवर्षीय पूर्वाधार आयोजनाहरु प्राय आगामी वर्ष सम्पन्न हुनगरी कार्य अगाडि बढेको छ भने आर्थिक विकास, सामाजिक विकास, विपद तथा वातावरण व्यवस्थापन, सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फका प्रमुख कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गरिएका छन् ।

१७. तानसेन नगरपालिकाको छैठौं नगरसभाबाट संसोधित रु. १,१२,११,५४,६६८।- बजेट अनुमान मध्ये चालु आ.व. को जेष्ठ मसान्त सम्म रु. ८७,३०,०३,६५८ यथार्थ आम्दानी भएको छ । आम्दानी तर्फ ७७.८६ प्रतिशत प्रगति रहेकोछ । खर्च तर्फ कुल जम्मा रु. १,१२,११,५४,६६८।- संसोधित अनुमान मध्ये चालु आ.व.को जेष्ठ मसान्तसम्म कुल जम्मा रु. ५६,६३,८९,६६९।- यथार्थ खर्च भएको छ । खर्च तर्फ ५०.५१ प्रतिशत वित्तीय प्रगति भएको छ । आषाढ मसान्त सम्ममा ७५ प्रतिशत प्रगति हुने अनुमान गरिएकोछ ।

१८. उल्लेखित अवस्थालाई ध्यान दिई महामारीबाट पुगेको क्षतिको पुनर्भरण हुने गरी आगामी आर्थिक वर्षमा प्राथमिकता प्राप्त विकास निर्माण र पुनरुत्थानका कार्यक्रमहरुलाई उच्च प्राथमिकता दिनु पर्ने देखिन्छ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु

अब म आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु :

१९. **अन्धकार पछि उज्यालोको सम्भावना हुन्छ, समस्याका साथ समाधान र अवसर हुन्छन,** विकासका सम्भावनाहरु पहिल्याउदै यहाँसम्म आईपुग्दा संविधानको भावना र जनअपेक्षा अनुसार तानसेन नगरको समग्र विकासका लागि स्रोत साधन व्यवस्थापन गर्दै समय सापेक्ष योजना तथा कार्यक्रमहरु अगाडि बढाउने प्रतिवद्ध छौं । **“समृद्ध नगर, आत्मनिर्भर नगरवासी, सफा नगर, सुखी नगरवासी”** को नारा सहित विकास र समृद्धिको परिकल्पनालाई साकार पार्न तदनुरूपका नीति तथा कार्यक्रमहरु तर्जुमा गरिएको छ ।

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका मुख्य आधारहरु

२०. नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट पारित नीतिगत व्यवस्था, नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा व्यक्त गरेको प्रतिवद्धता, दिगो विकासको लक्ष्य, सन् २०२२ सम्म नेपाललाई विकासशील राष्ट्र बनाउने लक्ष्य, पन्ध्रौं राष्ट्रिय योजना र नगरपालिकाको एकिकृत विकास योजना हाम्रा मुख्य मार्गदर्शक आधार रहेका छन् ।

२१. विगतका नगरसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम, तानसेन नगरवासीहरुबाट प्राप्त अमूल्य सुझाव, जनप्रतिनिधि, राजनीतिक दलका प्रमुख एवम् प्रतिनिधिज्यूहरु, नगरपालिकाका पूर्व

जनप्रतिनिधि ज्यूहरु, नागरिक समाज तथा सञ्चारकर्मीहरुबाट प्राप्त सुभावहरुलाई महत्वका साथ ग्रहण गरिएको छ ।

२२. नगरपालिकाबाट कोभिड महामारीको असरबाट सिर्जित आवश्यकताको पहिचान गरी सोही आधारमा नीति कार्यक्रम र बजेटका प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ ।
२३. आर्थिक क्रियाकलापमा आएको संकुचनसँगै नगरपालिकाको आन्तरिक आय, अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरण, राजश्व बाँडफाँड तथा रोयल्टी रकममा आउन सक्ने कमीलाई ध्यान दिइ बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।
२४. सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रक्रियाबाट वस्तीस्तर, वडास्तर, विषयगत समिति, बजेट तर्जुमा समिति हुँदै आएका योजनाहरुलाई दीर्घकालीन लक्ष्य, उद्देश्यसँग तादात्म्यता मिलाइ प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरिएको छ । कोभिडको परिदृष्यमा नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्दा नागरिकको सहभागितालाई प्राथमिकता दिँदै बैकल्पिक विधिहरु समेत अवलम्बन गरिएको छ ।
२५. कोभिडको व्यापकताले सिर्जना हुनसक्ने परिस्थितिको आँकलन गरी क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेशन कक्ष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, राहत वितरण लगायतका कार्यहरुको लागि कार्यक्रम र बजेटमा प्राथमिकताका साथ समावेश गरिएको छ । यस कार्यमा निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संघ संस्था, सहकारी तथा स्थानीय सामुदायिक संस्था र टोल विकास संस्थाहरुलाई समेत परिचालन गरिने छ ।
२६. बजेट विनियोजन गर्दा बहुवर्षीय आयोजना तथा चालु आर्थिक वर्षका अधुरा आयोजनाहरुलाई सम्पन्न गर्न प्राथमिकता दिइएको छ । स्थानीय साधन श्रोत र सीप प्रयोग हुने एवं रोजगारी सिर्जना गर्ने आयोजना छनोटमा प्राथमिकता दिइएको छ ।
२७. स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि तथा पशुसेवा र रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रमको लागि उच्च प्राथमिकताका साथ यथेष्ट बजेट विनियोजन गरिएको छ । सहलगानीलाई बृहत बनाइ नगरस्तरीय योजना र वडा स्तरीय योजनाको संख्या घटाउन निश्चित सिलिङ्ग र मापदण्ड निर्धारण गरिएको छ ।
२८. वालमैत्री, वातावरण मैत्री, लक्षित वर्ग मैत्री स्थानीय शासन, दिगो विकास र विकासका साभ्ता सवाललाई योजना तथा कार्यक्रम निर्धारणमा प्राथमिकता दिइएको छ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरु

अव म विषयगत/क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु :

कोरोना संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा संकट व्यवस्थापन

२९. कोभिडको संक्रमणलाई स्थिर बनाउने, नियन्त्रण र रोकथाममा सफलता हासिल गर्ने लक्ष्यका साथ परीक्षण र उपचारको समुचित प्रवन्ध मिलाइने छ । नागरिकमा रोग प्रतिरोधी क्षमता विकासको लागि सचेतना र सीप विकासमा जोड दिइनेछ ।

३०. यस कार्यमा सम्बन्धित पक्षको क्षमता विकास, जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन, एम्बुलेन्स, शव बाहन, दमकल तथा यन्त्र उपकरणको व्यवस्था, आवश्यक व्यक्तिहरुको लागि मनोपरामर्श सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
३१. उपचारात्मक सेवालार्ई व्यवस्थित गर्न सामुदायिक क्वारेन्टाइन, आएसोलेशन कक्ष सञ्चालन तथा व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ । प्रयोगशाला र अनुसन्धान केन्द्र सञ्चालनमा सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय र पहल गरिनेछ ।
३२. स्वास्थ्य उपचारमा खटिने स्वास्थ्यकर्मी तथा अग्रपंक्तीमा रहेर काम गर्ने जनशक्तिलार्ई स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्था गरी उच्च मनोबलका साथ काम गर्ने वातावरण मिलाइनेछ ।
३३. संक्रमण जोखिम रहँदासम्म अशक्त, असहाय, एवं आर्थिक रूपले विपन्न, गर्भवती महिला, जेष्ठ नागरिक एवं अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलार्ई प्रदान गरिएको राहत कार्यक्रमलार्ई निरन्तरता दिइनेछ ।

स्वास्थ्य सेवा

३४. तानसेन नगरपालिकाको निशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम नेपाल सरकारले समेत नमूना कार्यक्रमको रूपमा लिएको सन्दर्भमा आगामी आर्थिक वर्षदेखि नेपाल सरकारबाट अति गरिव परिचय पत्र प्राप्त परिवारलार्ई समेत स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा समावेश गरिनेछ ।
३५. स्वास्थ्य चौकी तथा स्वास्थ्य इकाइबाट उपलब्ध गराइने खोप सेवा, प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम, मातृ तथा नवजात शिशु कार्यक्रम, आमा सुरक्षा कार्यक्रम, सुत्केरी महिला पोषण कार्यक्रम लगायतका निरोधात्मक, उपचारात्मक र प्रवर्द्धनात्मक स्वास्थ्य सेवाका साथै औषधी, यन्त्र उपकरण र स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
३६. वडास्तका स्वास्थ्य संस्थाबाट गर्भवती महिलाहरुको लागि भिडियो एक्सरे सहितको परीक्षण सेवा प्रदान गरिने छ । हाल प्रदान गरिएको आईरन चक्कीको साथमा क्याल्सियम समेत वितरण गरिनेछ । जेष्ठ नागरिक तथा अशक्त र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि सञ्चालन गरिएको घर घरमा स्वास्थ्य अभियानलार्ई निरन्तरता दिइनेछ । एक वडा एक स्वास्थ्य चौकीको अवधारणा अनुरूप स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण कार्यलार्ई निरन्तरता दिइनेछ ।
३७. तानसेन नगरपालिका भित्र सेवा गरिरहेका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुले हाल पाउदै आएको यातायात सुविधामा शत प्रतिशत बृद्धि गरिनेछ । लामो समय देखि सेवा गर्दै आउनु भएका स्वयंसेविकाहरुलार्ई जेष्ठताको आधारमा ५ जनालार्ई स-सम्मान बिदाईको व्यवस्था मिलाइने छ ।

शिक्षा :

३८. शिक्षा क्षेत्रमा सिर्जित वर्तमान अवस्थालार्ई मध्यनजर गरी चालु आ.व.मा तानसेन नगरपालिकाको आर्थिक सहयोगमा रेडियो/टेलिभिजन अध्यापन कार्यक्रम, सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका शिक्षकहरुको लागि ICT सम्बन्धी Online कम्प्युटर तालिम प्रभावकारी देखिएकोले सो शिक्षण सिकाइलार्ई निरन्तरता दिदै अन्य बैकल्पिक विधिहरु पहिचान गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

३९. हालको भर्ना दर र विद्यालय छाडने दरको अवस्था विश्लेषण गरी आधारभुत शिक्षा पूरा नगरेका अध्ययन गर्न इच्छुक बालबालिकाको लागि विशेष शैक्षिक कार्यक्रम थालनी गरिने छ ।
४०. स्थानीय स्तरमा विद्यमान परम्परागत ज्ञान, सीप, प्रविधि तथा आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक पक्षहरूको बारेमा समेत बालबालिकालाई सक्षम बनाउन सरोकारवालाहरूको व्यापक सहभागितामा स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरी शिक्षाको गुणस्तर अभिवृद्धि र व्यावहारिक शिक्षाको थालनी गरिनेछ ।
४१. दरबन्दी मिलान तथा विद्यालय समायोजन कार्यको थालनी गरिने छ । शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि सकारात्मक प्रतिस्पर्धा बृद्धि गर्न विद्यालयहरूलाई कार्यसम्पादनको आधारमा प्रोत्साहित गरिनेछ । प्रविधिमैत्री विद्यालय तथा शिक्षण सिकाइलाई स्थापित गर्दै लगिनेछ ।
४२. शिक्षक दरबन्दी नभएका वा न्यून भएका तह तथा विद्यालयहरूमा थप शिक्षक व्यवस्थापन गर्न दिइएको शिक्षण सहयोग अनुदानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

युवा रोजगार प्रवर्द्धन

४३. **श्रमजिवी युवा, हाम्रा गहना** भन्ने अवधारणाका साथ कोभिड महामारीका कारण रोजगारी गुमाई विदेशबाट फर्किएका कम्तिमा १५० जना युवालाई तत्काल स्वरोजगार कार्यक्रममा सामेल गरिनेछ ।
४४. नगरपालिकाको आफ्नै श्रोतमा सञ्चालन गरिएको स्वरोजगार कार्यक्रमबाट नगरपालिकाको जमानीमा बैंक मार्फत सुलभ कर्जा प्रदान गरी ज्ञान सीप र अनुभवमा आधारित उद्यमशीलता विकास कार्यक्रममा युवाहरूलाई सहभागी बनाईनेछ ।
४५. UNDP, UKAID SEP सँगको साभेदारीमा स्वरोजगार कार्यक्रम, पाल्पाली ढाका र करुवा प्रवर्द्धन र हेफर प्रोजेक्ट नेपालसँगको साभेदारीमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रम मार्फत स्वरोजगार प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
४६. विदेशबाट फर्किएका तथा रोजगारीको खोजिमा रहेका व्यक्तिहरूमा रहेको सीपको विवरण रोजगार सूचना केन्द्रमा अद्यावधिक गरी त्यस्तो जनशक्तिलाई नगरपालिका भित्र उपलब्ध हुने निर्माण, सेवा व्यवसाय, कृषि, उद्योग लगायतका निजी क्षेत्रका रोजगारदातारूसँग समेत समन्वय गरी रोजगारी प्रदान गर्न सहजिकरण गरिनेछ ।
४७. नगरपालिकाका वाह्य मुलुकमा रहेका करिब ४६१४ व्यक्तिहरूको तथ्यांक संकलन गरी श्रोत पुस्तिका तयार गरिएकोमा र हाल भैरहेको अनलाइन तथ्यांक संकलनको कार्यलाई समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
४८. आर्थिक रूपले विपन्न, श्रमिक, मजदुर र बेरोजगारलाई रोजगार उपलब्ध गराउन प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र श्रममा आधारित राहत कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

कृषि विकास तथा पशु सेवा

४९. स्वदेशी श्रम, स्वदेशमै पसिनाको मर्मलाई ध्यानमा राखि कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण र उद्यमशिलताको प्रवर्द्धन गर्न उन्नत पशु वस्तु, विउ, मल, कीटनाशक औषधिको उपलब्धता, उत्पादित वस्तुको भण्डारण तथा प्रशोधन, तालिम, प्रविधि, ऋण, बजार व्यवस्थापन सहित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। प्रत्येक वडामा विमा अभिकर्ताको व्यवस्था गरी वाली विमा र पशु विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइने छ।
५०. नेपालमै पहिलो पटक नयाँ अवधारणाका साथ शुरु गरिएको कृषि एम्बुलेन्स कार्यक्रमलाई सरकारले नै अपनत्व लिइसकेको सन्दर्भमा कृषि उत्पादनलाई बजारसम्म पुऱ्याउन कृषि सहकारी संस्थाहरूसँगको समन्वय र साभेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ।
५१. नगरपालिका भित्र रहेको जग्गाको लगत संकलनका आधारमा बाँभो जग्गाको उपयोग गर्न कार्यविधि बनाई सामुदायिक तथा सामूहिक बृहत कृषि व्यवसाय (Large Scale Farming) प्रवर्द्धनका विशेष कार्यक्रम ल्याइनेछ।
५२. उत्पादनमा अनुदान दिन कृषि तथा पशुजन्य वस्तुको विक्री मूल्य निर्धारणको व्यवस्था मिलाइने छ। कृषि वन कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइ मूल्य सृङ्खला (Value Chain) को अनुगमन गरिनेछ।
५३. एक वडा एक प्राविधिकको व्यवस्था र एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ। नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिका विच दोहोरो नपर्ने गरी योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
५४. जैविक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गर्न एकीकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन (आई.पी.एम.) कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। जैविक मल विषादी, गोबरमल, भोलमल उत्पादन र प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
५५. पशुपंक्षी रोग निदान तथा औषधि उपचारमा सहजताको लागि डिस्पेन्सरी र ल्याव व्यवस्थापन तथा उन्नत नशल सुधारको लागि कृत्रिम गर्भाधान लगायतका कार्यको लागि जनशक्ति व्यवस्था गरिनेछ।
५६. कृषि तथा पशुसेवाका कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सेन्सस विधिमा आधारित कृषि तथा पशुपंक्षी गणना गरिनेछ। कृषि तथा भेटनरीका विद्यार्थीहरूलाई परिचालन गर्ने गरी कृषकसँग विद्यार्थी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
५७. दुधको प्रशोधन र विविधिकरण, गाई भैसीको मोडल फर्म, बोयर लगायत उन्नत जातका बाख्राको श्रोत केन्द्र, स्थानीय कुखुरा लगायतका पशुपंक्षी प्रवर्द्धन, माछा, मौरी, कफी, विउविजन उत्पादनको नगरस्तरीय स्रोत केन्द्रको स्थापना गरिनेछ।
५८. कृषि तथा पशुजन्य वस्तुहरूको संकलन केन्द्र तथा हाट बजार व्यवस्थापन गरिनेछ। शीतभण्डार, बधशाला, माटो परीक्षणका कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ। उच्चमूल्यका वाली उत्पादन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। लोपोन्मुख स्थानीय जातका कृषि तथा

पशुजन्य वस्तुको संरक्षण गरिनेछ । फलफूल, डालेघाँस तथा अन्य वालिहरुको नर्सरी स्थापना गरिनेछ ।

आर्थिक विकास

५९. नगरपालिका क्षेत्र भित्रका आर्थिक रूपले अति विपन्न घरपरिवारलाई खरको छाना विस्थापन गर्न कर्कटपाता वितरण, उज्यालोको लागि सौर्य बत्ती वितरण, जीवनस्तर अभिवृद्धि गर्न कुखुरापालन, बाखापालन, सामूहिक माछापालन, तरकारी खेति लगायतका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई आर्थिक विकासको मूल प्रवाहमा ल्याइनेछ ।
६०. नगरवासीको आर्थिक तथा सामाजिक समृद्धिको लागि सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन गर्न कार्यपालिकाबाट भर्खर मात्र स्थानीय सहकारी सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन कार्यविधि जारी गरिएकोमा सहकारी क्षेत्रको नियमन, क्षमता विकास गरी सीप, जनशक्ति र पुँजीलाई उत्पादनमूलक काममा लगाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
६१. बजार व्यवस्थापन तर्फ गुणस्तरीय वस्तुको आपूर्ति, गुणस्तर परीक्षण र सघन बजार अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइने छ । उपभोक्ताको हक हित संरक्षणका लागि उपभोक्ता जागरण र सचेतनाका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग मार्फत नगरपालिका क्षेत्रभित्र उच्चस्तरीय ल्याब सञ्चालन गर्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
६२. नगरवासीलाई अत्यावश्यक गुणस्तरीय खाद्य वस्तुहरु सुपथ मूल्यमा उपलब्ध गराउन सहकारी, सार्वजनिक संस्था र निजी क्षेत्रको साभेदारीमा सुपथ मूल्य पसल सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइने छ । यस कार्यमा सहकारी संस्थाहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
६३. नेपाल सरकारबाट ता.न.पा. वडा नं. ७ को कुनसरेमा उद्योग ग्रामको घोषणा भइ विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयारीको कार्य अन्तिम चरणमा रहेकोले सोको आधारमा उद्योग ग्रामको निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
६४. पाल्पाको पहिचानको रूपमा स्थापित पाल्पाली ढाका र करुवालाई पुनरुत्थान, संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६५. नगरपालिकाको आवधिक राजश्व अभिवृद्धि योजना अनुसार आन्तरिक राजश्व वृद्धिको लागि प्रकृतिजन्य पदार्थको अध्ययन, उत्खनन र विक्रीको व्यवस्था मिलाइनेछ । सम्पूर्ण वडाहरुमा करदाता शिक्षा कार्यक्रम र कर सप्ताह कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

पर्यटन संस्कृति :

६६. पर्यटनको सम्भावना भएका ऐतिहासिक, धार्मिक एवं पुरातात्विक धरोहरहरुको पहिचान, संरक्षण र विकास, स्थानीय संस्कृतिको प्रवर्द्धन, पर्यटकीय क्षेत्रहरुको अध्ययन, गुरुयोजना सहित विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयारी, निर्माण र सञ्चालनमा निजी क्षेत्रलाई आकर्षित गरिनेछ । खेल पर्यटनलाई विशेष क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ । पोष्ट कोभिड पर्यटन प्रवर्द्धनको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६७. प्रदेशकै गौरवको रूपमा रहेको तानसेन दरबार संग्राहलयलाई सबै जात जातिको साभा संग्राहलयमा रुपान्तरणको लागि स्थानीय पराम्परा र संस्कृति भल्किने कक्षको रुपमा विकास गर्ने र दरबार परिसरलाई थप आकर्षक बनाउन प्रदेश तथा नेपाल सरकारसँग सहकार्य गरिने छ ।

६८. श्रीनगर क्षेत्रको बृहत्तर गुरुयोजनाको आधारमा **विग बुद्ध** पार्क निर्माणको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) बमोजिम निर्माण कार्य अगाडि बढाइने छ ।

६९. टोल विकास संस्थाहरु, निजी क्षेत्र र स्थानीय संघ संस्थाहरुको समन्वय र साभेदारीमा स्थानीय खुला स्थानहरुमा अवसर र संभावनाहरुमा आधारित वाटर फाउन्टेन, भरना, बगैचा, नर्सरी, साना जातका बृक्ष रोपण, तालतलैया सिमसार क्षेत्रको संरक्षण व्यवस्थापन, स्थानीय पहिचान दिने कलाकृति निर्माण, प्रवर्द्धन, विश्राम स्थलहरु निर्माण, सञ्चालन र व्यवस्थापन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास

७०. तानसेन नगरपालिकाको स्वरोजगार कार्यक्रम तर्फ करुवा निर्माण, ढाँका प्रवर्द्धन लगायतको कार्यमा अत्यधिक महिला सहभागिता देखिएको हुँदा ऋण लगानी प्रक्रियामा महिला र दलित वर्गको पहुँच बृद्धि गरी विकासको मुल प्रवाहमा ल्याउन प्रात्साहन गरिनेछ ।

७१. लैंगिक हिंसाको न्यूनीकरण, असहाय वर्गको संरक्षण, बालबालिका, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक र अति विपन्नहरुको सामाजिक सुरक्षा र संरक्षणका लागि मागमा आधारित नतिजामुखी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

७२. परम्परागत सीप, उद्यम र पेशा भएका दलित व्यक्तिहरुको व्यवसायलाई प्रविधिमैत्री र आधुनिकिकरण गरी श्रमिकबाट मालिक (Owner) मा रुपान्तरण गर्ने अभियानको थालनी गरिनेछ ।

७३. तानसेन नगरपालिकाको सहयोगमा ता.न.पा.९ मा निर्माणाधिन न्यानो सितल घर यसै वर्ष सञ्चालनमा ल्याइने छ ।

७४. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई पूर्ण बैकिङ्ग प्रणालीमा लगी वडा कार्यालयको सहयोग र समन्वयमा टोल टोलमा पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

७५. नगरपालिकाका सबै वटै वडाहरुमा मेलमिलाप सेवा केन्द्र स्थापना र मेलमिलापकर्ताहरुको व्यवस्था गरिएकोमा सो सम्यन्त्र मार्फत न्यायिक समितिको कार्य सम्पादन प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

७६. युवा परिचालन, समाज सशक्तिकरण कार्यक्रम, खेलकूद लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरी युवाहरुलाई समाज विकासका रचनात्मक काममा परिचालन गर्न तानसेन युवा परिषद (Youth Council) मार्फत विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

७७. पाल्पा जिल्लामा नर्सिङ्ग विषयको अध्यापन सञ्चालन गरिरहेको तानसेन स्कुल अफ हेल्थ साइन्स, पाल्पाको स्तरबृद्धिको लागि सहकार्य गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास :

७८. आर्थिक तथा सामाजिक समृद्धिका लागि सिद्धार्थ लोकमार्ग अन्तर्गत बेलहियादेखि पोखरासम्मका पालिकाहरु बीच बहुपक्षीय साभ्ना सवालमा सहकार्य गर्न स्थानीय तहहरू बीच गठन भएको सिद्धार्थ आर्थिक कोरिडोर (Siddhartha Economic Corridor) सञ्चाललाई **सिद्धार्थ लोकमार्ग आर्थिक विकास कोरिडोर प्राधिकरण**को रूप दिन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
७९. विद्यमान सडक सञ्जालको स्तरबृद्धि गरिनेछ । सडक पूर्वाधार क्षेत्र र भवन निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित बनाउन तानसेन नगरपालिकाको सडक गुरुयोजना (MTMP) तयार गरी कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
८०. ता.न.पा.-५ वनदेवीमा वातावरणमैत्री बसपार्क (Eco-Friendly Bus Park) निर्माणको लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरी निर्माण कार्य यसै वर्षबाट थालनी गरिनेछ ।
८१. तानसेन नगरपालिकामा विद्युतको नियमित आपूर्तिको लागि बैकल्पिक उर्जातर्फ सोलार विद्युतीकरण कार्यक्रम (Solar Electricity Program) प्रदेश मन्त्रालयसँग समन्वय गरी संचालन गरिनेछ ।
८२. तानसेन नगरपालिकाको शहरी क्षेत्रभित्र विद्युत वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित बनाउन नमूनाको रूपमा विद्युत लाइनको भूमिगत (अण्डर ग्राउण्ड) गर्ने कार्यको लागि पहल गरिनेछ ।
८३. जनतालाई गुणस्तरीय सार्वजनिक सेवा प्रदान गर्न तथा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न हाइवे रिफ्रेस्मेण्ट, फोहरमैला व्यवस्थापन, श्रीनगर सौन्दर्यीकरण, वातावरणमैत्री बसपार्क र रानीमहल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समेतका ५ वटा परियोजनाहरु सार्वजनिक निजी साभ्नेदारी (सानिसा) मार्फत कार्यान्वयनमा लगेनेछ । सामुदायिक शौचालय निर्माण तथा व्यवस्थापन कार्यलाई सार्वजनिक निजी साभ्नेदारी प्रक्रियाबाट अगाडि बढाइनेछ ।

वन, वातावरण, सरसफाई तथा विपद व्यवस्थापन :

८४. भू-क्षय एवं प्राकृतिक प्रकोप न्यूनिकरणका लागि सडक किनार, पार्क क्षेत्र र उपयुक्त स्थानहरुमा वृक्षारोपण गरिनेछ । हरियाली प्रवर्द्धन र गैर काष्ठ वन पैदावार कार्यक्रमलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइनेछ ।
८५. कृषि वन (Agro Forestry) कार्यक्रमलाई सफल पार्न ओखर र लालिगुराँसका विभिन्न प्रजातिको विरुवा रोपणलाई निरन्तरता दिई खाली जग्गा र रुखहरु भएका स्थानमा समेत विरुवा रोपणको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८६. प्राकृतिक विपद् र महामारी रोकथाम तथा न्यूनिकरणका लागि पूर्व तयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभका कार्यक्रमहरु सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
८७. जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्यक्रम, जलाधार संरक्षण विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरी ती स्थानहरुमा पर्या पर्यटन (Eco Tourism) क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।

८८. नगरस्तरबाट खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी पहिलो चरणको तथ्यांक संकलनको कार्य सम्पन्न भएकोले पूर्ण सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (Wash Plan) निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
८९. फोहर व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन वडाहरूलाई फोहर बर्गिकरण क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ । कुहिने फोहरबाट विश्व बैंकको अनुदान सहितको ऊर्जा परियोजना यसै बर्ष देखि सञ्चालन गरिनेछ ।
९०. सफा तानसेन अभियानलाई व्यापक बनाउन तानसेन वडा नं. ७,८,९,१०,११ र १४ लाई फोहर व्यवस्थापन गर्न आवश्यक यन्त्र उपकरण र श्रोतको व्यवस्था गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

९१. नगर प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र शाखा प्रमुखहरू विच कार्यसम्पादन सम्झौता (Performance Agreement) गरी परिणाममुखी नतिजा हासिल गर्न र नतिजाका आधारमा कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकन सहित दण्ड र पुरस्कार गर्ने परिपाटीको थालनी गरिनेछ ।
९२. कर्मचारीहरूको सेवा सुविधामा पुनरावलोकन गरिनेछ । नगरपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्भेक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत गरी कर्मचारीहरूको बृत्ती विकास र संस्थागत विकासका कार्यहरू थालनी गरिनेछ ।
९३. वित्तीय व्यवस्थामा सुधार ल्याउन शुन्य बेरुजुको अवधारणा अनुसार बेरुजु फछ्छौट कार्यलाई प्रभावकारी बनाइने छ । भ्रष्टाचार विरुद्धको शुन्य सहनशिलताको नीति अख्तियार गरिनेछ ।
९४. जनताका समस्या, सुझाव र विकासका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न जनतासंग मेयर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९५. कोभिड महामारीको प्रभावका कारण समस्यामा परेका नगर क्षेत्र भित्रका उद्योगी, व्यापारी, व्यवसायी लगायतका करदाताहरूलाई विशेष सहूलियतका कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
९६. स्वास्थ्य सचेतना अभिवृद्धि, बैकल्पिक शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन, विपद व्यवस्थापन जस्ता कार्यमा संचार क्षेत्रसंग सहकार्य गरिनेछ । संचार क्षेत्र साभेदारी तथा पत्रकार साक्षात्कार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई स्थानीय पत्रकारिता क्षेत्र सवलीकरण कार्यमा सहयोग पुऱ्याइनेछ ।
९७. सूचनाको हक प्रवर्द्धन गर्न नगरपालिकाका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवालाहरूको लागि सूचनाको हक सम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ । तालिम आवश्यकता पहिचान (TNA) को आधारमा थप कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
९८. नगरपालिकाका सबै शाखा र वडा कार्यालयहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउन अभिलेखहरूलाई डिजिटाइजेशन गरी केन्द्रिकृत सफ्टवेयर प्रणाली लागू गरिने छ साथै यस प्रणालीमा विद्युतिय हस्ताक्षरको प्रयोग गरी नगरपालिकाका सम्पूर्ण सूचना सम्प्रेषण र अभिलेख व्यवस्थापनलाई वैधता प्रदान गरिनेछ ।

१९. नगर प्रहरी ऐन बमोजिम विपद व्यवस्थापन, बजार अनुगमन, प्लाष्टिक भोला बरामद, घर निर्माण कार्यको अनुगमन, दमकल परिचालन, कर सप्ताह अभियान जस्ता कार्यमा नगर प्रहरी परिचालन गरिनेछ ।
१००. नगरका गतिविधि, इतिहास, कला, संस्कृति, पर्यटन र विकास अवधारणा लगायतका सामग्री समेटिने **हाम्रो तानसेन** त्रैमासिक बुलेटिनको प्रकाशन कार्य नियमित गरिनेछ । समग्र तानसेनको इतिहास, कला र संस्कृतिको बृहत तानसेन ग्रन्थ प्रकाशन गरिनेछ ।
१०१. नगरपालिकाले अन्तर्राष्ट्रियरूपमा सम्बन्ध विस्तार गर्ने क्रममा सीटी नेट (CITINET), एशिया प्यासिफिकको सदस्यता प्राप्त गरिसकेको, चिनको लसान नगरसँग भंगिनी सम्बन्ध स्थापना भएको, अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन संगठन (ITO) को सदस्यता प्राप्त गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको, अस्ट्रेलियन र जाइका भोलिन्टीयर्सले कार्य थालनी गरिसकेको, दक्षिण कोरियाको गिम्मी नगरपालिका र मिरथाङ्ग नगरपालिकासँग सम्बन्ध स्थापित भैसकेकोमा थप विकास साभेदारहरूसँग सम्बन्ध विस्तार गर्ने क्रम जारी रहेकोछ ।

नगरसभा सदस्य ज्यूहरु,

१०२. माथि उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सघाउ पुग्ने गरी नगरपालिकालाई प्राप्त समानीकरण अनुदान, राजश्व बाँडफाँडको रकम, संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान र आन्तरिक श्रोतको रकमबाट नगरपालिकाको दिगो र सन्तुलित विकास हुनेगरी बजेट, योजना र कार्यक्रम सहितको आय-व्ययको अनुमान नगरसभा समक्ष पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु । आर्थिक विधेयक र विनियोजन विधेयक समेत यस गरिमामय नगरसभामा पेश गरिनेछ ।

आगामी आ.व.२०७७/०७८ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमको सारांश :

१०३. यस नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को आन्तरिक आ.रु.६,२३,३५,०००।-, संघको राजश्व बाँडफाँड तर्फ रु.९,६७,२८,७३।-, प्रदेशको राजश्व रु.९१,०३,०००।-, जिम्मेवारी सरी आउने रु.८,००,००,०००।-, नेपाल सरकारको वित्तीय समानिकरण निशर्त अनुदान रु.१५,४६,००,०००।-, नेपाल सरकारकै सशर्त अनुदान रु.३७,१५,००,०००।-, प्रदेश सरकारको प्राप्त निसर्त अनुदान रु.५६,४४,०००।- र सशर्त अनुदान रु.३,३३,५०,०००।- तथा अन्य सशर्त रु.२४,९४,५४,९४७।-, लागत सहभागिता रु.१,६७,००,०००।- र अन्य आय रु.४,९५,४५,०००।- गरी कुल रु.१,१२,८९,६०,७४७।- बराबरको बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गरेको छु । यस मध्ये पूर्वाधार विकास कार्यक्रम तर्फ रु.१५,५४,०९,०४६।-, सामाजिक विकासतर्फ रु.५६,८७,७९,७७६।-, आर्थिक विकासतर्फ १६,७४,६८,९४२।-, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ रु.१०,३४,८४,३०१।- र सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ रु.१,३८,१८,६८१।-, वित्तीय व्यवस्थापन रु.५०,००,०००।- र कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनीक खर्च रु.११,५०,००,०००।- विनियोजन हुने गरी सम्मानीत सभासमक्ष प्रस्ताव गरिएको छ । कुल विनियोजन मध्ये पुँजीगत तर्फ रु.४६,१४,३५,७४७।- (४०.८७ प्रतिशत) र चालु तर्फ रु.६६,७५,२५,०००।- (५९.१३ प्रतिशत) रहेको छ ।

१०४. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधानको मर्म अनुसार तीन तहका सरकार सबल र सक्षम बन्न सकेमा “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली”को नारा साकार हुनेछ । सबैले आ-आफ्नो जिम्मेवारी वहन गर्ने क्रममा संविधानले निर्दिष्ट गरेको अधिकार क्षेत्रको परिधि भित्र रही समन्वय, सहकार्य र सहकारीताको आधारमा अगाडि बढ्न सक्तियो भने समृद्धिको यात्रा सार्थक हुनेछ ।

१०५. अन्त्यमा, कोरोना संक्रमणले सिर्जना गरेको यस संकटको घडीमा सम्पूर्ण नागरिक एकजुट भई सुखद भविष्य निर्माणका लागि उत्साहका साथ अघि बढ्न यो नीति, कार्यक्रम र बजेटले प्रेरित गर्ने विश्वास लिएको छु । नीति कार्यक्रम र बजेट निर्माणमा सहयोग पुर्याउनु हुने नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, सम्पूर्ण राजनीतिक दल, सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरु, सरकारी निकाय, सहकारी क्षेत्र, सामाजिक संघ संस्था, विकास साभेदार, निजी क्षेत्र, समस्त सञ्चार जगत तथा नागरिक समाज, राष्ट्रसेवक र सम्पूर्ण नगरवासीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । यसको कार्यान्वयनमा सबैको पूर्ण सहयोग रहने अपेक्षा समेत गर्दछु ।

धन्यवाद ।

अशोक कुमार शाही
नगर प्रमुख
(सातौँ नगरसभा अध्यक्ष)
तानसेन नगरपालिका, पाल्पा